СХВАЛЕНО
Протокол засідання
педагогічної ради
Соснівського ліцею
28.08.2026 №2

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ директора
Соснівського ліцею
01.08.2026 №118

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА ІЗ ЗАРУБІЖНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

9 клас*(1 година на тиждень, 35 годин на рік)*

Укладено за:модельною навчальною програмою для 5–9 класів закладів загальної середньої освіти з українською мовою навчання «Зарубіжна література» (у редакції 2023 року). Авторський колектив програми: О. Ніколенко, О. Ісаєва, Ж. Клименко, Л. Мацевко-Бекерська, Л. Юлдашева, Н.Рудніцька, В. Туряниця, С. Тіхоненко, М. Вітко, Т. Джангобекова. Підручник «Зарубіжна література. 9 клас» для закладів загальної середньої освіти з українською мовою навчання. Колектив авторів: О. Ніколенко, Л. Мацевко-Бекерська, Н. Рудніцька, Л. Ковальова, В. Туряниця, Н. Базильська, О. Гвоздікова, Л. Таболіна, К. Ніколенко. – К., ВЦ Академія, 2025.

Укладачки – Ольга Ніколенко, Вікторія Туряниця, Наталія Рудніцька.

Очікувані результати навчання	Пропонований зміст навчального предмета	Види навчальної діяльності учнів
І семестр		
Вступ. Літературні жанри та стилі (1 година)		
І. Взаємодія з іншими особами усно, сприймання і використання інформації у різних комунікативних ситуаціях. відповідає на запитання за змістом почутого та/або прочитаного повідомлення, акцентуючи увагу на важливих деталях; самостійно передає за допомогою різних засобів візуалізації (схема, таблиця) власне розуміння почутого та/або прочитаного повідомлення, структуруючи інформацію; коментує окремі аспекти форми повідомлення ***ІІ. Аналіз, інтерпретація, критичне оцінювання інформації в текстах різних видів*** визначає специфіку складників структури художніх текстів різних родів і жанрів, а також особливості міжродових і міжжанрових утворень; знаходить спільне і різне в літературних творах різних культур за жанровою структурою та/або стилем. ***ІІІ. Висловлювання думок, почуттів, ставлень, письмова взаємодія з іншими особами, зокрема в цифровому середовищі.*** Презентує прочитаний художній текст певного жанру та стилю у самостійно обраний спосіб.	Жанри художньої літератури. Епічні,ліричні, драматичні жанри. Взаємодія жанрів. Міжжанрові та міжродові утворення. Стилі загальні та індивідуальні. **(1 година)** ***Теорія літератури (ТЛ)*** *Літературний жанр, літературний стиль.* ***Література і культура (ЛК)*** *Жанри і стилі як органічні елементи культури. Загальне і національне в структурі жанрів і стилів.* ***Україна і світ (УС)*** *Жанрово-стильові тенденції в українській та зарубіжних літературах на етапах літературного процесу: подібності й відмінності.*	Різні види читання (індивідуальне, виразне, в особах, мелодекламація, повторне, вибіркове або ін.), відповіді на запитання за змістом тексту, візуалізація (схема, таблиця або ін.) змісту тексту, коментування аспектів форми художнього тексту, визначення специфіки складників структури художнього тексту, порівняння літературних творів за жанровими і стильовими ознаками, презентація прочитаного літературного твору у самостійно обраний спосіб (розповідь, презентація, інформаційний плакат, постер або ін.), аналіз і висновки щодо авторського стилю художнього тексту.

IV. Дослідження літературних і мовних явищ,читацької діяльності та індивідуального мовлення. Аналізує окремі теоретико-літературні або мовні явища в художніх текстах і робить висновки щодо їх використання в авторському стилі.	***Медіатекст (МТ)*** *Вплив медіа на розвиток літературних жанрів і стилів у сучасний період.*	
ДОБА ПРОСВІТНИЦТВА: РОЗУМ, ПРИРОДА, ОСВІТА (5годин)		
I. Взаємодія з іншими особами усно, сприймання і використання інформації у різних комунікативних ситуаціях.О бговорює актуальність, жанрово-родову належність художнього тексту, ідейно-тематичні та естетичні особливості, зв'язок тексту з певною епохою, творчістю митця; виявляє важливі деталі художнього тексту для ілюстрування власного розуміння тексту; доречно використовує цитати з різних джерел (зокрема художніх текстів, медіатекстів) для підтвердження та увиразнення власних поглядів, ідей, переконань. ***II. Аналіз, інтерпретація, критичне оцінювання інформації в текстах різних видів.О*** бстоює євласну думку про роль і місце художнього тексту/медіатексту в культурно історичному контексті; пропонує варіанти інтерпретації образів, подій і ситуацій у художніх текстах/медіатекстах, зважаючи на множин ність прочитання в різних контекстах; представляє текстову інформацію з одного або кількох джерел (зокрема художніх текстів, медіатекстів), комбінуючи різні способи і засоби візуалізації змісту. ***III. Висловлювання думок, почуттів, ставлень, письмовавзаємодія з іншими особами, зокрема в цифровому середовищі.*** Створює самостійно художні тексти/медіатексти за почутим та/або прочитаним літературним твором, використовує різні форми їх презентації для досягнення відповідної комунікативної мети; добирає виражальні мовні засоби, виявляючи творчу індивідуальність. ***IV. Дослідження літературних і мовних явищ,читацької діяльності та індивідуального мовлення.*** Визначає закономірності функціонування окремих теоретико-літературних та/або мовних одиниць у літературних творах.	Історичні умови та провідні ідеї Просвітництва. Вплив філософії на літературу й культуру доби. **Йоганн-Крістоф-Фрідріх Шиллер (1759–1805). «До радості». (1 година)** Просвітницька ідея об’єднання людства в оді «До радості» Ф. Шиллера. Пафос твору, який став гімномЄвросоюзу. **Йоганн-Вольфганг Ґете (1749–1832). «Травнева пісня». (1 година).** Роль Й.-В. Ґете в історії європейського Просвітництва. Нове розуміння природи у ліриці Й. В. Ґете. Ідея кохання й щастя у «Травневій пісні», ознаки фольклору у творі. **Джонатан Свіфт (1667–1745). «Мандри Лемюеля Гуллівера»** (1 частина)**. (2 години)** Просвітницькі ідеї у творі. Образ Гуллівера як втілення концепції нової людини. Жанрова своєрідність роману (поєднання реалістичних елементів і соціальної фантастики). Засоби комічного (гумор, іронія, сатира, сарказм). ***(ТЛ)*** *Ода, комічне в художнійлітературі, гротеск.****(ЛК)*** *Пам’ятки культури Просвітництва у Європі.****(УС)*** *Просвітницькі ідеї у спадщині українських письменників.* ***(МТ)*** *Фільмографія: «Подорож Гуллівера в країні ліліпутів і гігантів» (режисер Ж. Мельєс, Франція, 1902), «Подорож Гуллівера» (режисерД. Флейшер, США, 1939), «Небесний замок Лапута» (режисер Х. Міядзаки, Японія, 1986), «Пригоди Гуллівера», (режисер Ч. Старридж, Велика Британія, Португалія, 1996) та ін.*	Різні види читання (індивідуальне, виразне, в особах, мелодекламація, коментоване, вибіркове або ін.), обговорення художнього тексту/медіатексту, виявлення деталей художнього тексту/медіатексту та їх власна інтерпретація, доречне використання цитат із художніх текстів/медіатекстів для увиразнення власних поглядів, ідей, переконань, аргументація власної думки щодо ролі і місця художнього тексту/медіатексту в культурно-історичному контексті, інтерпретація образів, подій і ситуацій у художньому тексті/медіатексті, представлення (із візуалізацією) текстової інформації з одного або кількох джерел, створення власного художнього тексту/медіатексту (фанфік, або буктрейлер, або ін.) та презентація його, визначення закономірностей функціонування окремих теоретико-літературних та/або мовних одиниць у літературних творах.
ЛІТЕРАТУРНИЙ МІСТ У СЬОГОДЕННЯ (2години)		
I. Взаємодіяз іншими особами усно, сприймання і використання інформації у різних комунікативних ситуаціях.О бговорює актуальність, жанрово-родову належ ність художнього тексту, ідейно-тематичні та естетичні особливості, зв'язок тексту з певною епохою, творчістю митця; виявляє важливі деталі художнього тексту для ілюстрування власного розуміння тексту; використовує цитати з різних джерел для підтвердження власних поглядів, ідей, переконань. ***II. Аналіз, інтерпретація, критичне оцінювання інформації в текстах різних видів.*** обстоює власну думку про роль і	**Крістіне Нестлінґер (нар. 1936). «Маргаритко, моя квітко». (2години)** Непростий шлях дорослішання Маргарити-Марії Закмайєр. Родинні проблеми, поєднані з особистими хвилюваннями й клопотами дівчинки. Зміна	Різні види читання (індивідуальне, виразне, в особах, мелодекламація, коментоване, вибіркове або ін.), обговорення художнього тексту/медіатексту, виявлення деталей художнього тексту/медіатексту та їх власна інтерпретація, доречне використання цитат із художніх текстів/медіатекстів для увиразнення власних поглядів, ідей, переконань, аргументація власної думки щодо ролі і місця художнього тексту/медіатексту в культурно-історичному контексті, інтерпретація образів,

місцехудожнього тексту в культурно історичному контексті; пропонуєваріанти інтерпретації образів, подій і ситуацій у художніх текстах, зважаючи на множинність прочитання в різних контекстах; представляє текстовуінформацію з одного або кількох джерел ,комбінуючи різні способи і засоби візуалізації змісту. ***III. Висловлювання думок, почуттів, письмова взаємодія з іншими особами, зокрема в цифровому середовищі.*** Створює самостійно художні тексти/медіатексти за почутим та/або прочитаним літературним твором, використовує різні форми їх презентації для досягнення відповідної комунікативної мети; добирає виражальні мовні засоби, виявляючи творчу індивідуальність. ***IV. Дослідження літературних і мовних явищ,читацької діяльності та індивідуального мовлення.*** Визначає закономірності функціонування окремих теоретико-літературних та/або мовних одиниць у літературних творах.	життєвих цінностей і пріоритетів. Взаємини дорослих і дітей, сімейні цінності, перше кохання. ***(ТЛ)*** *Поглиблення поняття: повість, конфлікт, метафора.* ***(УС)*** *Образи сучасної молоді в українській літературі.* ***(МТ)*** *Ілюстрації Анхеля Болігана Корбо (Куба) та ін.*	подій і ситуацій у художньому тексті/медіатексті, представлення (із візуалізацією) текстової інформації з одного або кількох джерел, створення власного художнього тексту/медіатексту (фанфік, або буктрейлер, або ін.) та презентація його, визначення закономірностей функціонування окремих теоретико-літературних та/або мовних одиниць у літературних творах.
ВІД РОМАНТИЗМУ ДО РЕАЛІЗМУ (8 годин)		
I. Взаємодія з іншими особами усно, сприймання і використання інформації у різних комунікативних ситуаціях обґрунтовує свою позицію щодо почутого та/абопрочитаногохудожнього тексту/медіатексту з урахуванням власного досвіду та інформації з окремих джерел; характеризує роль, виражальні можливості та вплив на слухача/читача важливих деталей, зокрема художніх, почутого та/або прочитаного художнього тексту/медіатексту; коментує особливості вираження емоційного стану в різних культурах на основі аналізу почутого та/або прочитаного художнього тексту/медіатексту для розвитку власного емоційного інтелекту. ***II. Аналіз, інтерпретація, критичне оцінювання інформації в текстах різних видів*** коментує та обґрунтовує актуальність порушених у художньому тескті/медіатексті проблем з урахуванням власного досвіду та культурно-історичного контексту; характеризує взаємозв'язок між темою, мікротемами та основною думкою художнього тексту/медіатексту; формулює висновки на основі аналізу структурно змістової єдності та інтерпретації кількох прочитаних художніх текстів; характеризує поведінку та причини виникнення емоційного стану літературних персонажів, коментує їхні вчинки та висловлювання. ***III. Висловлювання думок, почуттів, ставлень, письмовавзаємодія з іншими особами, зокрема в цифровому середовищі***	Історичні, естетичні, філософські чинники розвитку романтизму. Основні ознаки романтизму як напряму в літературі й мистецтві. Романтизм у різних країнах. **Генріх Гейне (1797–1856). «Книга пісень». «Не знаю, що стало зо мною…», «Коли розлучаютьсядвоє…». (1 година)** Специфіка німецького романтизму і творчістьГ. Гейне. «Книга пісень»: особливості композиції збірки, образ ліричного героя, фольклорні елементи (образи, мотиви, символи, жанрові ознаки пісні та ін.). Утілення високого почуття кохання у віршах митця. Особливості поетичної мови творів. **Джордж-Ноел-Гордон Байрон(1788–1824).Вірші «Хотів би жити знов у горах…»,«Мій дух як ніч…».(1 год.)** Вплив творчості Дж. Байрона на розвиток романтизму в Європі. Протиставлення мрії і дійсності у ліриці поета. Фольклорні та біблійні мотиви у віршах Дж. Байрона. **Поема «Мазепа» (уривки). (2 години)** Українська тема в поемі «Мазепа». Специфіка зображення образу гетьмана у творі (монолог героя, романтичний пейзаж як засіб увиразнення образу, динаміка образу та ін.). Відображення духовного життя особистості та суспільства, історії та культури Європи в поемі. **Віктор Гюго(1802–1885). «Собор Паризької Богоматері» (скорочено). (4години)** Історична основа твору та її авторське переосмислення. Провідні теми й проблеми роману. Особливості побудови	Різні види читання (індивідуальне, виразне, в особах, мелодекламація, коментоване, вибіркове, повторне або ін.), обґрунтування власної позиції щодо тексту, характеристика художніх деталей тексту, коментування вираження емоційного стану в тексті, коментування актуальності порушених у тексті проблем із врахуванням власного досвіду і контексту, встановлення взаємозв'язку між темою, мікротемою та основною думкою тексту, формулювання висновків на підставі аналізу та інтерпретації кількох текстів, створення власного висловлення щодо прочитаного художнього тексту (твір, відгук або ін.), аналіз і вдосконалення змісту написаного, взаємодія з іншими особами з метою створення власного тексту або медіатексту (буктрейлер, відеоролик або ін.).

Оформлює власне висловлення за прочитаним художнім текстом або медіатекстом з дотриманням принципів академічної доброчесності; добирає виражальні мовні засоби, виявляючи творчу індивідуальність; аналізує і вдосконалює зміст написаного відповідно до теми та мети висловлювання. ***IV. Дослідженнялітературних і мовних явищ, читацької діяльності та індивідуального мовлення*** взаємодіє з іншими особами, використовуючи твори мистецтва для створення власного тексту або медіатексту.	сюжету і композиції. Поетизація почуття кохання. Образи персонажів (Есмеральда, Клод Фролло, Квазімодо, Феб та ін.), їхні стосунки й життєві долі. Символіка твору. ***(ТЛ)*** *Байронічний герой. Поглиблення понять: лірика, поема, роман, літературний герой/героїня (романтичний герой/героїня), оригінал і переклад.****(ЛК)*** *Художня культура романтизму. Утілення романтичних сюжетів і образів у музиці, образотворчому мистецтві, театрі.****(УС)*** *Україна в житті й творчості зарубіжних письменників-романтиків. Український романтизм, його національна самобутність і зв'язок із європейським романтизмом.****(МТ)*** *Фільмографія: «Байрон» (режисер Дж. Фаріно, Велика Британія, 2003), «Молитва за гетьмана Мазепу» (режисер Ю. Іллєнко, Україна, 2001), інші документальні фільми про Мазепу, «Собор Паризької Богоматері» (режисер Жан Деланоу, Франція, Італія, 1956) та ін.*	
II семестр		
РЕАЛІЗМ: ТИПОВІ ОБРАЗИ Й ОБСТАВИНИ (7годин)		
I. Взаємодія з іншими особами усно, сприймання і використання інформації у різних комунікативних ситуаціях.Формулює уточнювальні запитання до почутого для його розуміння; переказує п текст, акцентуючи увагу на змісті в цілому, на окремих важливих деталях або фрагментах тексту; самостійно складає і компонує складний план або тези тексту; характеризує персонажів літературного твору, доцільно використовуючи цитати, скорочення, умовні позначення, символи тощо; знаходить потрібну інформацію, відому або нову, в одному чи кількох джерелах і використовує її відповідно до самостійно визначених цілей; дослухається до інших думок, демонструючи готовність до зміни власної позиції за умови отримання достатньої аргументації. ***II. Аналіз, інтерпретація, критичне оцінювання інформації в текстах різних видів*** Співвідносить зміст сприйнятого художнього тексту/медіатексту з історичним і соціокультурним контекстом, світоглядною позицією автора; розмежовує в художньому тексті фактичн уінформацію, суб'єктивні судження та прихований підтекст, наводить аргументи для спростування або підтвердження суджень, коментує підтекст, наводить приклади з особистого та суспільного досвіду; коментує власні почуття під час читання художнього тексту і враження від прочитаного, аналізує вплив виражальних засобів на емоційно-естетичне сприйняття тексту; обґрунтовує думку щодо естетичної та мистецької цінності прочитаних художніх текстів у культурно-історичному контексті з	Поняття про реалізм та історія його формування. Характерні ознаки реалізму як літературного напряму. Взаємодія реалізму з іншими напрямами XIX ст. **Оноре де Бальзак (1799–1850). «Гобсек». (3 години)** «Людська комедія»: історіянаписання, художня структура, тематика і проблематика, образи. Повість «Гобсек» у структурі «Людсько їкомедії». Сюжетно композиційні особливості твору. Багатогранність образу Гобсека, засоби його створення. **Шарлотта Бронте (1816–1855). «Джейн Ейр» (скорочено). (4 години)** Історія сироти Джейн Ейр на тлі суспільства. Романтичні мрії Джейн Ейр і сувора реальність. Тема кохання у творі (Джейн Ейр – Едвард Рочестер). Достовірність зображення середовища, реалістичні деталі. ***(ТЛ)*** *Поглиблення понять: епос як рід літератури, портрет, повість, роман, інтер'єр.* ***(ЛК)*** *Розвиток природничих наук та їхній вплив на художню культуру XIX ст. Реалізм у різних видах мистецтва.* ***(УС)*** *О. де Бальзак і Україна.* ***(МТ)*** *Фільмографія: «Бальзак» (режисер Ж. Дайан, Франція, Італія, Німеччина, 1999), «Джейн Ейр» (режисер Карі Фукунага, США, Велика Британія, 2011) та ін.*	Різні види читання (індивідуальне, виразне, в особах, мелодекламація, коментоване, вибіркове, повторне, перерване або ін.), формулювання уточнювальних запитань, переказ тексту (докладно, стисло, вибірково, творчо), створення складного плану або тез тексту, характеристика літературних персонажів, знаходження і використання інформації з одного або кількох джерел, комунікація з іншими особами, обстоювання або зміна комунікативної позиції в процесі спілкування, співвіднесення змісту тексту з контекстом, розмежування в тексті фактичної інформації, суджень, підтексту, коментування власних почуттів під час сприймання тексту, обґрунтування мистецької цінності тексту, обстоювання власної позиції щодо порушених у тексті проблем, створення повідомлень/медіатекстів у цифровому середовищі, визначення переваг і недоліків власних текстів, імпровізація з художнім текстом (стилізація, пародія або ін.).

урахуванням взаємозв'язків української та інших національних культур. ***III. Висловлювання думок, почуттів, ставлень, письмова взаємодія з іншими особами, зокрема в цифровому середовищі.***Обстоює власну позицію щодо порушеної проблеми, аналізуючи та узагальнюючи різні погляди та ідеї; створює у цифровому середовищі повідомлення/медіатексти різних жанрів (дописи, коментарі, статті, замітки тощо) із застосуванням гіпертекстових посилань для обговорення проблем, порушених у художніх творах; визначає переваги і недоліки власних написаних текстів і планує власний навчальний розвиток з урахуванням аналізу допущених помилок. ***IV. Дослідження літературних і мовних явищ, читацької діяльності та індивідуального мовлення*** імпровізує з художнім текстом, застосовуючи елементи стилізації, пародії тощо, обстоює свою позицію та право на самовираження.		
	ЛІТЕРАТУРНИЙ МІСТ У СЬОГОДЕННЯ (2години)	
I. Взаємодія з іншими особами усно, сприймання і використання інформації у різних комунікативних ситуаціях Формулює уточнювальні запитання до почутого для його розуміння; переказує почутий та/або прочитаний художній текст/медіатекст, акцентуючи увагу на змісті в цілому, на окремих важливих деталях або фрагментах тексту; самостійно складає і компонує складний план або тези почутого та/або прочитаного тексту; характеризує персонажів літературного твору, доцільно використовуючи цитати, скорочення, умовні позначення, символи тощо; знаходить потрібну інформацію, відому або нову, в одному чи кількох джерелах (зокрема художніх текстах, медіатекстах) і використовує її відповідно до самостійно визначених цілей; дослухається до інших думок, демонструючи готовність до зміни власної позиції за умови отримання достатньої аргументації. ***II. Аналіз, інтерпретація, критичне оцінювання інформації в текстах різних видів*** Співвідносить зміст сприйнятого художнього тексту/медіатексту з історичним і соціокультурним контекстом, світоглядною позицією автора; розмежовує в художньому тексті/медіатексті фактичну інформацію, суб'єктивні судження та прихований підтекст, наводить аргументи для спростування або підтвердження суджень, коментує підтекст, наводить приклади з особистого та суспільного досвіду; коментує власні почуття під час читання художнього тексту/медіатексту і враження від прочитаного, аналізує вплив виражальних засобів на емоційно-естетичне	**Гарпер Лі (1926-2016). «Убити пересмішника». (2 години)** Проблема входження молоді в дорослий світ, зіткнення із жорстокістю і несправедливістю. Тема соціальної нерівності у творі. Утвердження ідеї толерантності й поваги до людей різних рас, націй, національностей і народів. Моральні цінності у творі. ***(ТЛ)*** *Поглиблення понять: епос як рід літератури, портрет, повість, роман,інтер'єр.* ***(ЛК)*** *Реалізм у різних видах мистецтва.* ***(МТ)****Фільмографія: «Убити пересміш-ника» (режисер Р. Малліган,США, 1962) та ін.*	Різні види читання (індивідуальне, виразне, в особах, мелодекламація, коментоване, вибіркове, повторне, перерване або ін.), формулювання уточнювальних запитань, переказ тексту (докладно, стисло, вибірково, творчо), створення складного плану або тез тексту, характеристика літературних персонажів, знаходження і використання інформації з одного або кількох джерел, комунікація з іншими особами, обстоювання або зміна комунікативної позиції в процесі спілкування, співвіднесення змісту тексту з контекстом, розмежування в тексті фактичної інформації, суджень, підтексту, коментування власних почуттів під час сприймання тексту, обґрунтування мистецької цінності тексту, обстоювання власної позиції щодо порушених у тексті проблем, створення повідомлень/медіатекстів у цифровому середовищі, визначення переваг і недоліків власних текстів, імпровізація з художнім текстом (стилізація, пародія або ін.).

сприйняття тексту; обґрунтовує думку щодо естетичної та мистецької цінності прочитаних художніх текстів/медіатекстів у культурно-історичному контексті з урахування мвзаємозв'язків української та інших національних культур. ***III. Висловлювання думок, почуттів, ставлень, письмова взаємодія з іншими особами, зокрема в цифровому середовищі.***Обстоює власну позицію щодо порушеної проблеми, аналізуючи та узагальнюючи різні погляди та ідеї; створює у цифровому середовищі повідомлення/медіатексти різних жанрів (дописи, коментарі, статті, замітки тощо) із застосуванням гіпертекстових посилань для обговорення проблем, порушених у художніх творах; визначає переваги і недоліки власних написаних текстів і планує власний навчальний розвиток з урахуванням аналізу допущених помилок. ***IV. Дослідження літературних і мовних явищ, читацької діяльності та індивідуального мовлення*** імпровізує з художнім текстом, застосовуючи елементи стилізації, пародії тощо, обстоює свою позицію та право на самовираження.		
ЛЮДИНА У ВИМІРІ НОВОЇ ДРАМИ (4 годин)		
I. Взаємодія з іншими особами усно, сприймання і використання інформації у різних комунікативних ситуаціях. Виявляє невербальні засоби, що вказують на наявність у почутому та/або прочитаному художньому тексті/медіатексті прихованої інформації, передає прихований зміст почутого та/або прочитаного; виявляє істотні особливості, що сприяють або заважають ефективній комунікації літературних персонажів у різних ситуаціях спілкування; логічно і послідовно презентує в доцільній жанровій формі власні погляди, ідеї, переконання, підкріплюючи їх аргументами та наводячи доречні приклади із власного або суспільно-історичногодосвіду; комунікує, визнаючи право на існування іншої думки, з дотриманням принципів етики спілкування, норм літературної мови. ***II. Аналіз, інтерпретація, критичне оцінювання інформації в текстах різних видів*** розпізнає в художньому тексті зображувально-виражальні засоби, ознаки авторського стилю; проєктує емоційно чуттєвий досвід персонажів художніх текстів/медіатекстів на власну поведінку, переконання, ставлення та цінності; на основі прочитаного створює власний або колективний медіапродукт; самостійно добирає та використовує деякі способи творчого експериментування із художнім текстом, зважаючи на власні потреби і мету та усвідомлюючи ризик не сприйняття створеного тексту. ***III. Висловлювання думок, почуттів, ставлень, письмовавзаємодія з іншими особами, зокрема в цифровому середовищі***.Складає та оформлює власні тексти різних типів, стилів і жанрів відповідно до усталених мовних норм. ***IV. Дослідження літературних і мовних явищ, читацької діяльності та індивідуального мовлення***. Аналізує окремі мовні явища в усному мовленні літературних персонажів, робить висновки	Зміни в драматургії кінця XIX – початку XX ст. «Стара» і «нова драма». **Генрік Ібсен (1828–1906). «Ляльковий дім». (4 години)** Роль Г. Ібсена в розвитку світової драматургії, його новаторство. «Ляльковийдім» як соціально-психологічна драма. Особливості драматичного конфлікту та розвиток сценічної дії (зовнішньої і внутрішньої). Композиція п'єси. Образна система. Підтекст. Символіка. Відкритість фіналу. Ібсенізм. ***(ТЛ)*** *«Нова драма», драма як жанр (соціально-психологічна), дія (внутрішня, зовнішня), відкритий фінал, підтекст. Поглиблення понять: драма як рідлітератури, символ.* ***(ЛК)*** *Утілення творів представників «нової драми» в театрі, кіно.* ***(УС)*** *Українські перекладачі творів зарубіжної літератури кінця XIX – початку XX ст. Тенденції «нової драми» в українській літературі.* ***(МТ)*** *Фільмографія: «Ляльковий дім» (режисер П. Гарлет, Велика Британія, 1973) та ін.*	Різні види читання (індивідуальне, виразне, в особах, коментоване, перерване, вибіркове або ін.), виявлення прихованої інформації в тексті, виявлення особливостей комунікації літературних персонажів, презентація власних поглядів, ідей, переконань із аргументацією та прикладами, комунікація із визнанням права на існування іншої думки, розпізнавання в художньому тексті зображувально виражальних засобів та ознак авторського стилю, проекція емоційно чуттєвого досвіду літературних персонажів на власну поведінку і цінності, створення власного або колективного медіапродукту, творче експериментування із художнім текстом, створення власних текстів (зокрема художніх текстів, медіатекстів), аналіз мовних явищ в усному мовленні літературних персонажів.

щодо функціонування та доцільності використання певних мовних одиниць для характеристики персонажів.		
ІСТОРІЯ І СУЧАСНІСТЬ У ЛІТЕРАТУРІ (4 години)		
І. Взаємодія з іншими особами усно, сприймання і використання інформації у різних комунікативних ситуаціях. Обґрунтовує зв'язок почутого та/або прочитаного художнього тексту/медіатексту із власним та суспільно-історичним досвідом для оптимізації власної діяльності, зокрема в нових обставинах, прийняття рішень у різних ситуаціях; розпізнає основні факти і судження про них, вирізняє авторські інтерпретації, розуміє аргументацію, коментує підтекст художнього тексту; виявляє і передбачає емоційні реакції літературних персонажів у різних ситуаціях спілкування. ***ІІ. Аналіз, інтерпретація, критичне оцінювання інформації в текстах різних видів***.Застосовує різні види критичного читання художніх текстів; коментує вчинки та висловлювання літературних персонажів; аргументовано висловлюється про актуальність і достовірність інформації на основі прочитаного художнього тексту/медіатексту та суджень інших осіб; характеризує особливості структури художнього тексту, зокрема мовних засобів у ньому. ***ІІІ. Висловлювання думок, почуттів, ставлень, письмова взаємодія з іншими особами, зокрема в цифровому середовищі*** організовує або бере участь в дискусії щодо суспільно важливих проблем, порушених у художніх творах; толерантно коментує різні погляди на обговорювану проблему, узагальнює їх, обстоює власну позицію, дотримується норм етикету, засад академічної доброчесності під час спілкування . ***IV. Дослідження літературних і мовних явищ, читацької діяльності та індивідуального мовлення*** використовує різноманітні стратегії (зокрема вільний запис асоціацій, «карти знань», складання списків ідей або ін.) для продукування нових мистецьких ідей, використовує і доопрацьовує ідеї інших осіб на засадах академічної доброчесності.	**Рей-Дуглас Бредбері (1920–2012). «451° за Фаренгейтом». (4 години)** Тривога за майбутнєсуспільства в романі «451° за Фаренгейтом». Тема занепаду культури. Провідні мотиви твору. Натовп і влада. Важке прозріння особистості в тоталітарному суспільстві. ***(ТЛ)*** *Поглиблення понять: роман, повість, художній образ, тема, проблема.* ***(ЛК)*** *Культура як духовний опір насильству. Міжнародні літературні премії.* ***(УС)*** *Українські бібліотечні та інтернет-ресурси, використання їх для збагачення кола читання, розвитку навичок творчої роботи з книгою.* ***(МТ)*** *Фільмографія: «451° за Фаренгейтом» (режисер Р. Бахрані, США, 2018) та ін.*	Різні види читання (індивідуальне, виразне, в особах, мелодекламація, коментоване, перерване, вибіркове, прогнозоване або ін.), обґрунтування зв’язку тексту із власним та суспільно-історичним досвідом, розпізнавання фактів і суджень про них, аналіз авторських інтерпретацій, коментування підтексту в тексті, виявлення і передбачення емоційних реакцій літературних персонажів у ситуаціях спілкування, коментування вчинків та висловлювань літературних персонажів, аргументоване висловлювання щодо актуальності й достовірності інформації, характеристика структури художнього тексту (зокрема мовних засобів), дискусія (очно або онлайн), коментування різних поглядів, обстоювання власної позиції, продукування власних мистецьких ідей або використання і доопрацювання ідей інших осіб на засадах академічної доброчесності.
ЛІТЕРАТУРНИЙ МІСТ У СЬОГОДЕННЯ (3 години)		
І. Взаємодія з іншими особами усно, сприймання і використання інформації у різних комунікативних ситуаціях. Обґрунтовує зв'язок художнього тексту із власним та суспільно-історичним досвідом для оптимізації власної діяльності, зокрема в нових обставинах, прийняття рішень у різних ситуаціях; розпізнає основні факти і судження про них, вирізняє авторські інтерпретації, розуміє аргументацію, коментує підтекст художнього тексту/медіатексту; виявляє і передбачає емоційні реакції літературних персонажів у різних ситуаціях спілкування.***ІІ. Аналіз, інтерпретація, критичне оцінювання інформації в текстах різних видів***.Застосовує різні види критичного читання художніх текстів; коментує вчинки та висловлювання літературних персонажів; аргументовано висловлюється про актуальність і достовірність інформації на основі прочитаного художнього тексту/медіатексту та суджень інших осіб; характеризує особливості структури художнього тексту, зокрема мовних засобів у ньому. ***ІІІ. Висловлювання думок, почуттів, ставлень, письмова взаємодія з іншими особами, зокрема в***	**Маркус-Френк Зузак (нар. 1975). «Крадійка книжок». (3 години)** Історія життя дівчинки Лізель Мемінґер на тлі подій Другої світової війни. Викриття нацизму. Образи «маленьких людей», які опинилися в умовах насильства. Ідеї людяності, добра, порятунку життя й культури. ***(ТЛ)*** *Поглиблення понять: роман, повість, художній образ, тема, проблема.*	Різні види читання (індивідуальне, виразне, в особах, мелодекламація, коментоване, перерване, вибіркове, прогнозоване або ін.), обґрунтування зв’язку тексту із власним та суспільно-історичним досвідом, розпізнавання фактів і суджень про них, аналіз авторських інтерпретацій, коментування підтексту в тексті, виявлення і передбачення емоційних реакцій літературних персонажів у ситуаціях спілкування, коментування вчинків та висловлювань літературних персонажів, аргументоване висловлювання щодо актуальності й достовірності інформації, характеристика структури художнього тексту (зокрема мовних засобів), дискусія (очно або онлайн), коментування різних поглядів, обстоювання власної позиції, продукування власних мистецьких ідей або використання і доопрацювання ідей інших осіб на засадах академічної доброчесності.

цифровому середовищі.Організовує або бере участь в дискусії щодо суспільно важливих проблем, порушених у художніх творах; толерантно коментує різні погляди на обговорювану проблему, узагальнює їх, обстоює власну позицію, дотримується норм етикету, засад академічної доброчесності під час спілкування (очно або онлайн). ***IV. Дослідження літературних і мовних явищ, читацької діяльності та індивідуального мовлення*** використовує різноманітні стратегії (зокрема вільний запис асоціацій, «карти знань», складання списків ідей або ін.) для продукування нових мистецьких ідей, використовує і доопрацьовує ідеї інших осіб на засадах академічної доброчесності.	***(ЛК)*** *Культура як духовний опір насильству.* ***(УС)*** *Українські бібліотечні та інтернет-ресурси, використання їх для збагачення кола читання, розвитку навичок творчої роботи з книгою.* ***(МТ)*** *Фільмографія: «Крадійка книжок» (режисер Б. Персиваль, США, Німеччина, 2013) та ін.*	
ПІДСУМКИ		
I. Взаємодія з іншими особами усно, сприймання і використання інформації у різних комунікативних ситуаціях. Добирає і використовує вербальні та невербальні засоби для ефективної комунікації з урахуванням ситуації спілкування та комунікативних намірів; використовує різні засоби художньої виразності у власному мовленні, обґрунтовуючи доцільність їх вибору; здійснює емоційну саморегуляцію, доречно використовуючи вербальні та невербальні засоби (зокрема під час виступу перед аудиторією). ***II. Аналіз, інтерпретація, критичне оцінювання інформації в текстах різних видів*** Знаходить спільне і різне в літературних творах різних культур за тематикою, проблематикою, стилем, структурою тощо; обговорює з іншими особами свої читацькі вподобання і звички, наводячи приклади, аргументи, презентує прочитаний літературний твір у різний спосіб з урахуванням власного читацького досвіду; поєднує подану в різні способи інформацію з кількох текстів (зокрема художніх текстів, медіатекстів), гіпертекстів у цифровому середовищі; формулює логічні та послідовні висновки на основі аналізу та інтерпретації кількох прочитаних художніх текстів/медіатекстів. ***III. Висловлювання думок, почуттів, ставлень, письмова взаємодія з іншими особами, зокрема в цифровому середовищі*** Оформлює власне висловлення про художній текст/медіатекст із дотриманням принципів академічної доброчесності; зіставляє власну думку із думкою інших осіб. ***IV. Дослідження літературних і мовних явищ, читацької діяльності та індивідуального мовлення*** Виконує різні ролі у груповій комунікації (очно або онлайн), обирає потрібні стратегії співпраці в різних ситуаціях спілкування.	Провідні тенденції у художній літературі XVIII-XXI ст. Художні відкриття письменників у галузі тематики й проблематики творів, жанрів і стилів. Зображення людини, її внутрішнього світу і життєвих обставин у творах класики й сучасності. Новітні ресурси й засоби популяризації читання творів художньої літератури.	Різні види читання (індивідуальне, виразне, в особах, мелодекламація, коментоване, вибіркове, повторне, перерване або ін.), добирання і використання вербальних і невербальних засобів для ефективної комунікації, використання засобів художньої виразності у власному мовленні та їх обґрунтування, виступ перед аудиторією, зіставлення літературних творів різних культур, обговорення з іншими особами власних читацьких уподобань і звичок, поєднання інформації з різних текстів, гіпертекстів у цифровому середовищі, формулювання висновків на основі аналізу та інтерпретації кількох текстів, створення власного висловлювання щодо тексту, зіставлення власної думки з думками інших осіб, групова комунікація (очно або онлайн).